

Zničenie človeka očami Lewisa

Stručný sprievodca hodnotou

Radúz Morsztýn

Filozofia – HUM200

Zuzana Danišková

5.5.2011

Táto malá, bez dodatku len málo nad päťdesiat strán dlhá knižka vytvorila *Lewisovi* priestor potrebný pre dve základné myšlienky. Prvou je podčiarknutie dôležitosťi vzdelania, jeho účel a vtedajší úpadok cez kritiku práce autorov knižky anglickej gramatiky s názvom „The Green Book“. Tu sa autor pozastavuje nad hodnotami ľudí, nad implikáciou, ktorú vytvára „amatérske filozofovanie“ nad hodnotou vecí, ktoré „The Green Book“ redukuje len na subjektívny pocit miesto objektívnej hodnoty. Tu nachádza príklady v antickej filozofii a hľadá pojítko medzi človekom vyznávajúcim tieto hodnoty a konaním inštinktívnym.

Druhou časťou prestupuje autor graduálne od nastavenia východiskového stavu vedy, základných hodnôt človeka a prirodzenej morálky po úpadok človeka pri jeho radikalizácii úsilia využívať vedu na dekompozíciu toho, čo považuje za Newtonov mechanistický svet. Na usmernenie čitateľovej mysle pritom stavia do protikladu prirodzenosť ľudí, akúsi skupinu objektívnych hodnôt, ktorú pre účel práce nazýva Tao na jednej strane a modernú vedu, pozitivizmus a racio na strane druhej. Ako *ne plus ultra* v tejto časti využíva príklad takého vývoja spoločnosti, v ktorom by vládla len malá skupina ľudí, schopných ovládať myslenie zotročeného zvyšku.

V celej knihe bráni objektívne hodnoty, ktoré spoznáva dedukciou a abstrakciou proti ich redukcii vedou na prírodu. Vedu bez morálky pritom tvrdo penalizuje za absenciu objektívneho dobra. V niektorých pasážach sa stavia proti autorite a snaží sa obhájiť pozíciu morálky ako prirodzenosti jednotlivca, ktorú však inde v texte označuje za niečo, čo je potrebné sa naučiť.

Celkovo však *Lewis* hľadá takú alternatívu súdobej modernej vede, ktorá by prinášala prirodzené hodnoty miesto eugeniky, prekonávania finálnych hraníc

a porozumenia systému morálky. Dnes by sa dala jeho práca interpretovať ako aktuálny pohľad do výchovy mládeže, morálky a smerovania spoločnosti, ktorej hlavným pohonom je veda.

Otázky, ktoré by som rád autorovi položil sú:

1/ Ako do rovnice o prirodzenom práve zasadzuje Boha keď tvrdí, že otázka jej podstaty nie je správnu.

2/ Či veda predstavuje sama o sebe problém, alebo sa ľudia „cítia“ na strácanie identity.

Bibliografia

LEWIS, C. S. (1998). *Zničení člověka*. Kostelní Vydř: Karmelitánské nakladatelství.